GENERALINĖS ADVOKATĖS
TAMARA ĆAPETA IŠVADA,
pateikta 2023 m. vasario 16 d.[1]

Byla C-767/21 P

Jérôme Riviére,
Dominique Bilde,
Joëlle Mélin,
Aurélia Beigneux,
Thierry Mariani,
Jordan Bardella,
Jean-Paul Garraud,
Jean-François Jalkh,
Gilbert Collard,
Gilles Lebreton,
Nicolaus Fest,
Gunnar Beck,
Philippe Olivier
prieš

Europos Parlamentą

(Apeliacinis skundas – Institucinė teisė – Europos Parlamentas – Parlamento pirmininko žodinis sprendimas, draudžiantis nacionalines vėliavėles ant Parlamento narių darbo stalų – Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės – 10 straipsnio 3 dalis – Elgesio taisyklės – Ieškinys dėl panaikinimo – Sąvoka „aktas, kurį galima ginčyti“, kaip ji suprantama pagal SESV 263 straipsnį)

I. Įžanga

1. Trylika Europos Parlamento narių (toliau – Parlamento nariai) pateikė šį apeliacinį skundą dėl 2021 m. spalio 6 d. Bendrojo Teismo Sprendimo *Rivière ir kt. / Parlamentas* (T-88/20, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:664) (toliau – skundžiamas sprendimas).

[1] Originalo kalba: anglų.

2. Šiuo sprendimu Bendrasis Teismas pripažino nepriimtinu ieškinį, kuriuo prašyta panaikinti 2020 m. sausio 13 d. Europos Parlamento pirmininko priimtą priemonę uždrausti Parlamento nariams ant darbo stalo statyti nacionalines vėliavėles (toliau – ginčijama priemonė). Bendrasis Teismas nusprendė, kad ginčijama priemonė nėra aktas, kurį galima ginčyti, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnį.

3. Apeliantai nesutinka su tokia išvada. Taigi šioje byloje keliamas amžinai aktualus klausimas, kokius aktus galima ginčyti Europos Sąjungos Teisingumo Teisme pagal SESV 263 straipsnį.

4. Šiuo klausimu galima daug ką pasakyti [2]. Vis dėlto, vykstant apeliaciniam procesui, Teisingumo Teismas yra saistomas apeliantų pateiktų pagrindų ir argumentų [3]. Teisingumo Teismas negali aiškinti apeliantų apeliacinio skundo, jis tik gali nagrinėti pagrindus, kokie jie pateikti. Atsižvelgdamas į šio apeliacinio skundo aplinkybes ir dėl priežasčių, kurias toliau paaiškinsiu, siūlysiu Teisingumo Teismui atmesti apeliacinį skundą. Manau, kad apeliantų nurodyti argumentai neleidžia pritarti išvadai, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai jų ieškinį pirmojoje instancijoje atmetė kaip nepriimtiną. Tačiau nesutinku su Bendrojo Teismo motyvais, kuriais pagrįsta ši išvada. Todėl siūlysiu Teisingumo Teismui pakeisti Bendrojo Teismo motyvus nepanaikinant jo sprendimo.

II. Ginčo aplinkybės ir procesas Bendrajame Teisme

5. Jérôme Rivière ir kiti apeliantai yra išrinkti Parlamento nariai.

6. Per 2020 m. sausio 13 d. plenarinį posėdį Europos Parlamento pirmininkas žodžiu įspėjo Parlamento narius, kad draudžiama ant darbo stalų statyti nacionalines vėliavėles, ir paprašė jas nuimti. Šią priemonę apeliantai ginčijo, pateikdami Bendrajam Teismui ieškinį dėl jos panaikinimo.

7. Per du vėlesnius 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d plenarinius posėdžius jiems pirmininkaujantys pirmininko pavaduotojai, palaikydami tų posėdžių tvarką, uždraudė ant darbo stalo statyti nacionalines vėliavėles. Šiomis aplinkybėmis dviem atvejais buvo išjungti atskirų Parlamento narių mikrofonai.

8. Vėliau Parlamentas paaiškino, kaip teigia apeliantai [4], kad ginčijama priemone tik pakartota tai, kas numatyta Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalyje. Toje nuostatoje numatyta:

„Parlamento nariai neturi trikdyti sklandžios Parlamento plenarinės sesijos darbo tvarkos ir privalo susilaikyti nuo netinkamo elgesio. Jie negali demonstruoti reklamjuosčių.“

[2] Tai liudija gausi mokslinė literatūra šia tema. Žr., pavyzdžiui: A. Arnuls „Private Applicants and the Action for Annulment under Article 173 of the EC Treaty“, *Common Market Law Review*, 32 t. 1 d., 1995, p. 7; A. Albors-Llorens „Remedies Against the ES Institutions After Lisbon: A Era of Opportunity?“, *Cambridge Law Journal*, 71 t. 3 d., 2012, p. 507; C. F. Bergstrom „Defending Restricted Standing for Individuals to Bring Direct Actions against Legislative Measures: Court of Justice of the European Union Decision of 3 October 2013 in Case C-583/11 P“, *European Constitutional Law Review*, 10 t., 2014, p. 481; G. Gentile „Ensuring effective judicial review of ES soft law via the action for annulment before the ES courts: a plea for a liberal-constitutional approach“, *European Constitutional Law Review*, 16 t. 3 d., 2020, p. 466. Taip pat žr. generalinio advokato J. Bobek išvadą byloje *Belgija / Komisija* (C-16/16 P, EU:C:2017:959, 67–79 punktai).

[3] Išskyrus *ex officio* atliekamą ieškinio priimtinumo sąlygų nagrinėjimą. Žr., pavyzdžiui, 2021 m. sausio 21 d. Sprendimą *Vokietija / Esso Raffinage* (C-471/18 P, EU:C:2021:48, 101 punktas).

[4] Apeliantai remiasi šiuo naujienų straipsniu, kuriame buvo pateiktas šis Parlamento paaiškinimas: *„Les eurodéputés ont-ils le droit de déployer un drapeau dans l'hémicycle du Parlement européen?“* (2020 m. sausio 14 d.), paskelbtas *20 minutes*. Pasiekiamas: https://www.20minutes.fr/monde/2695031-20200114-eurodeputes-droit-deployer-drapeau-hemicycle-parlement-europeen

9. 2020 m. vasario 13 d. Bendrajam Teismui apeliantai pateikė ieškinį, prašydami panaikinti ginčijamą priemonę.

10. Grįsdami savo ieškinį apeliantai nurodė keturis jo pagrindus. Pirmąjį ieškinio pagrindą sudarė dvi dalys, jose teigta, kad, pirma, iškraipytos teisinės ir faktinės aplinkybės, kiek tai susiję su Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalimi, ir, antra, pažeista Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 2 dalis. Antrasis ieškinio pagrindas buvo susijęs su teisinio saugumo pažeidimu, o trečiasis – su piktnaudžiavimu įgaliojimais. Galiausiai ketvirtajame ieškinio pagrinde ieškovai nurodė vienodo požiūrio, teisėtumo, gero administravimo, *fumus persecutionis* ir Parlamento narių saviraiškos laisvės pažeidimą.

11. Atsakydamas į tai Parlamentas pateikė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, nurodydamas, pirma, kad nėra akto, kurį galima ginčyti, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnį, antra, kad apeliantai neturi teisės pareikšti ieškinį, ir, trečia, kad jie neturi suinteresuotumo jį pareikšti. Papildomai Parlamentas teigė, kad ieškinys buvo nepagrįstas.

12. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtiną, argumentuodamas, kad ginčijama priemonė nebuvo aktas, kurį galima ginčyti pagal SESV 263 straipsnį.

13. Skundžiamo sprendimo 31 ir 32 punktuose Bendrasis Teismas pirmiausia priminė suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią Sąjungos teismai turi jurisdikciją peržiūrėti Parlamento aktų galiojimą. Tada jis paaiškino, kad vis dėlto kai kuriems Parlamento aktams teisminė kontrolė netaikoma, būtent tiems, kurie nesukelia teisinių padarinių arba juos sukelia tik Parlamento vidaus darbo organizavimo srityje (skundžiamo sprendimo 33 punktas) [5].

14. Bendrasis Teismas taip pat patikslino (skundžiamo sprendimo 34 punktas), kad Sąjungos teismas peržiūri visus Parlamento aktus, kurie sukelia teisinių padarinių trečiosioms šalims. Be to, jis priminė, kad Parlamento nariai yra tokios trečiosios šalys, kai kalbama apie Parlamento aktus, kurie sukelia teisinių padarinių Parlamento nario įgaliojimų vykdymo sąlygoms (skundžiamo sprendimo 35 punktas) [6]. Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad priimtinumas priklauso nuo to, ar ginčijama priemone buvo pakeistos Parlamento nario įgaliojimų vykdymo sąlygos (skundžiamo sprendimo 37 punktas).

15. Toliau Bendrasis Teismas konstatavo (skundžiamo sprendimo 38 punktas), kad ginčijama priemonė buvo Parlamento nariams skirtas draudimas, grindžiamas Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalimi, demonstruoti reklamjuostes ant jų darbo stalo ir neviršijo šioje nuostatoje jau įtvirtinto draudimo. Siekdamas pagrįsti šią išvadą Bendrasis Teismas likusioje skundžiamo sprendimo dalyje išaiškino Parlamento darbo tvarkos taisykles.

16. Taigi skundžiamo sprendimo 42–44 punktuose jis pažymėjo, kad iš Parlamento darbo tvarkos taisyklių, kurios grindžiamos bendromis valstybių narių parlamentinėmis tradicijomis, matyti, kad Parlamento nariai iš esmės išreiškia savo nuomonę, kalbėdami Parlamente. Jis taip pat pažymėjo, kad tai išplaukia iš šių taisyklių 171 straipsnio. Todėl bet kurie kitų saviraiškos priemonių apribojimai yra skirti Parlamento narių lygybei ir tinkamam Parlamento darbui užtikrinti.

[5] Šiuo atveju Bendrasis Teismas rėmėsi 1986 m. birželio 4 d. Nutartimi *Groupe des droites européennes / Parlamentas* (78/85, EU:C:1986:227, 11 punktas), 1990 m. gegužės 22 d. Nutartimi *Blot ir Front national / Parlamentas* (C-68/90, EU:C:1990:222, 11 punktas) ir 1993 m. kovo 23 d. Sprendimu *Weber / Parlamentas* (C-314/91, EU:C:1993:109, 9 punktas).

[6] Bendrasis Teismas šioje byloje nurodė 2001 m. spalio 2 d. Sprendimą *Martinez ir kt. / Parlamentas* (T-222/99, T-327/99 ir T-329/99, EU:T:2001:242, 61 punktas).

17. Be to, skundžiamo sprendimo 45 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad atvaizdas ar daiktas dėl savo simbolio ar perduodamos žinutės neabejotinai gali būti saviraiškos priemonė, todėl jį naudojantiems Parlamento nariams suteikiama galimybė pareikšti ir ginti savo politinius įsitikinimus ne tik kalbant. Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 50 punkte pareiškė, kad nagrinėjamos nacionalinės vėliavėlės patenka į prancūzišką sąvoką „banderoles et bannières“, kuris atitinka terminus, vartojamus kitose darbo tvarkos taisyklių kalbinėse versijose, atsižvelgiant į funkciją, kurią apeliantai priskiria nacionalinėms stalo vėliavėlėms.

18. Atsižvelgdamas į visus šiuos motyvus Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 51 ir 52 punktuose nusprendė, kad apeliantų elgesys, kiek jis trikdė sklandžią Parlamento darbo tvarką, patenka į Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies taikymo sritį. Taigi ginčijama priemonė buvo susijusi su Parlamento vidaus darbo organizavimu ir nesukėlė teisinių padarinių, kurie iš esmės pakeistų jų teisinę padėtį taip, kad būtų pakenkta apeliantų, kaip Parlamento narių, įgaliojimų vykdymo sąlygoms.

III. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių pagrindai ir argumentai

19. 2021 m. gruodžio 8 d. apeliantai pateikė apeliacinį skundą Teisingumo Teismui; jame prašė panaikinti skundžiamą sprendimą, pripažinti ieškinį dėl panaikinimo priimtinu, panaikinti ginčijamą priemonę dėl teisinio pagrindo nebuvimo ir priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.

20. Parlamentas prašė atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliantų bylinėjimosi išlaidas.

21. Apeliantai pateikė du teisinius argumentus, tačiau nepaaiškino, kurie pagrindai ir kaip yra pagrįsti šiais argumentais (žr. šios išvados 36–43 punktus). Pirma, jie teigė, kad buvo iškraipytos faktinės aplinkybės ir padaryta jų teisinio kvalifikavimo klaida ir, antra, Bendrasis Teismas pažeidė ir iškraipė Darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalį.

22. Iš esmės pirmąjį apeliantų argumentą sudaro teiginys, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į ginčijamos priemonės pasekmes Parlamento narių teisei kalbėti, nes 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. Parlamento pirmininko pavaduotojas išjungė atitinkamai Nigel Farage[7] ir Nicolas Fest mikrofonus ir leido kalbėti N. Rivière tik todėl, kad jis nuėmė savo vėliavėlę.

23. Taigi apeliantai teigia, kad Bendrasis Teismas turėjo padaryti išvadą, jog ginčijama priemonė sukėlė teisinių padarinių, kurie turėjo įtakos jų įgaliojimų vykdymui.

24. Pateikdami antrąjį argumentą apeliantai teigia, kad Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies versija prancūzų kalba netaikoma nacionalinėms vėliavoms, nes joje kalbama apie reklamjuostes. Todėl nagrinėjama Parlamento posėdžio situacija nepatenka į šios taisyklės taikymo sritį.

25. Apeliantai teigia, kad nagrinėjamu atveju lemiamą reikšmę turėtų turėti Darbo tvarkos taisyklių versija prancūzų kalba, nes ji yra Parlamento darbo kalba[8]. Analizuodami Darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies versijas kitomis kalbomis apeliantai teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes.

[7] Verta pažymėti, kad N. Farage nebuvo tarp Parlamento narių, kurie inicijavo ieškinį ar įstojo į bylą pirmojoje instancijoje. Todėl jo nėra tarp apeliantų.

[8] Apeliantai remiasi 1958 m. spalio 6 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1/1958, nustatančiu kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958, p. 385; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 3).

26. Apeliantai taip pat teigia, kad Bendrasis Teismas neteisingai aiškino Darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalį, nes ja siekiama ne užtikrinti Parlamento narių lygybę, o palaikyti tvarką vykstant posėdžiams. Parlamento narių lygybė yra Darbo tvarkos taisyklių 171 straipsnio, kuris nereglamentuoja tvarkos palaikymo vykstant posėdžiams, tikslas.

27. Be to, apeliantai teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes ir padarė teisės klaidą, nes nenustatė, kaip nacionalinių vėliavėlių naudojimas sutrikdė posėdžio tvarką.

28. Galiausiai apeliantai teigia, kad Bendrasis Teismas neteisingai apibūdino rinkimų į Europos Parlamentą pobūdį kaip tarptautinį ir kad nacionalinių sąrašų egzistavimas, taip pat ESS 4 straipsnio 2 dalis sustiprina jų nacionalinį pobūdį.

29. Atvirkščiai, Parlamentas pirmiausia mano, kad apeliantų ieškinys neatitinka Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnyje nustatytų priimtinumo reikalavimų, nes jame nėra teisinių argumentų, pagrindžiančių jų nurodytus pagrindus.

30. Dėl pirmojo apeliantų argumento, susijusio su faktinių aplinkybių iškraipymu, Parlamentas teigia, kad ginčijamas tik 2020 m. sausio 13 d. žodinis sprendimas, o ne priemonės, kurių buvo imtasi 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. Parlamento nuomone, priešingu atveju būtų išplėstas ieškinio dalykas.

31. Be to, dėl 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžių Parlamentas teigia, kad posėdžiams pirmininkavusiems pirmininko pavaduotojams pagal Darbo tvarkos taisyklių 175 straipsnį buvo leidžiama išjungti mikrofoną, t. y. taikyti plenarinio posėdžio tvarkos palaikymo priemonę. Bet kuriuo atveju mikrofonai buvo išjungti ne dėl nacionalinių stalo vėliavėlių, o dėl to, kad Parlamento nariai viršijo jiems skirtą kalbėjimo laiką (N. Farage atveju) arba kritikavo pirmininko pavaduotojo vadovavimo posėdžiui būdą (M. Fest atveju). Kaip paaiškino Parlamentas, P. Rivière per sausio 30 d. posėdį kalbėjo du kartus. Pirmą kartą jis kalbėjo, kai vėliavėlė buvo ant darbo stalo, o antrą kartą jis pats ją paguldė. Todėl Parlamentas teigia, kad nėra jokių sąsajų tarp ginčijamos priemonės ir priemonių, dėl kurių buvo išjungti mikrofonai.

32. Dėl to Parlamentas mano, kad Bendrasis Teismas neiškraipė faktinių aplinkybių ir kad šis apeliantų argumentas turi būti atmestas kaip akivaizdžiai nepagrįstas.

33. Dėl antrojo pagrindo Parlamentas teigia, kad Darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalis leidžia uždrausti nacionalines vėliavėles ant Europos Parlamento narių darbo stalo, nereikalaujant įrodyti, kad tai pažeidžia posėdžių tvarką. Juo siekiama apriboti Parlamento narių nuomonės reiškimo būdą tik kalbėjimu.

34. Galiausiai Parlamentas teigia, kad Bendrasis Teismas nepadarė klaidos, kai aiškindamas Darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalį atsižvelgė į kitas kalbines versijas, nes rėmimasis tik viena kalbine versija prieštarautų nusistovėjusiems Sąjungos teisės aiškinimo metodams.

35. Taigi Parlamentas siūlo ir antrąjį apeliantų argumentą atmesti kaip akivaizdžiai nepagrįstą.

IV. Vertinimas

A. Pirminės pastabos

36. Iš pradžių reikia pažymėti, kad šis apeliacinis skundas, kaip teisingai nurodė Parlamentas, tik iš dalies atitinka Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punkto ir 169 straipsnio 2 dalies reikalavimus. Pagal šį reglamentą apeliaciniame skunde turi būti nurodyti pagrindai, aiškiai pagrįsti teisiniais argumentais, ir ginčijami Bendrojo Teismo sprendimo punktai[9].

37. Šiame apeliaciniame skunde pateikiami du teisiniai argumentai, tačiau nepaaiškinama, kurį pagrindą ir kaip jie pagrindžia. Todėl Teisingumo Teismas, dėl formalių šio apeliacinio skundo trūkumų, galėtų teisėtai nuspręsti jį atmesti.

38. Vis dėlto siekiant priimti šį apeliacinį skundą, o tai ir patariu Teisingumo Teismui padaryti, pagrindus ir argumentus galima suprasti, kaip nurodoma toliau.

39. Pateikdami pirmąjį argumentą apeliantai iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas neteisingai teisiškai kvalifikavo tam tikras faktines aplinkybes ir dėl to padarė klaidingą teisinę išvadą. Pateikdami antrąjį argumentą jie tvirtina, kad Bendrasis Teismas neteisingai išaiškino Darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalį.

40. Pirmąjį argumentą suprantu kaip pateiktą dviem pirmiesiems pagrindams pagrįsti, kuriuo apeliantai prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą sprendimą ir pripažinti pradinį ieškinį priimtinu. Antrasis argumentas, mano nuomone, pateiktas siekiant pagrįsti trečiąjį pagrindą, kuriuo prašoma Teisingumo Teismo pripažinti negaliojančia ginčijamą priemonę dėl teisinio pagrindo nebuvimo.

41. Jei mano, kad apeliacinis skundas tikrai pagrįstas ir jei turi pakankamai informacijos, Teisingumo Teismas iš tiesų gali vietoj Bendrojo Teismo sprendimo dėl esmės pats priimti sprendimą dėl esmės, jei Bendrasis Teismas atmetė ieškinį dėl procesinių priežasčių ir dėl to nepriėmė tokio sprendimo[10].

42. Vis dėlto šioje byloje į trečiąjį pagrindą, kuriuo Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą dėl esmės panaikinant ginčijamą priemonę, galima atsižvelgti tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas pripažintų pagrįstais pirmuosius du pagrindus. Mano nuomone, kaip paaiškinsiu toliau, Teisingumo Teismas turėtų atmesti pirmuosius du pagrindus. Tokiu atveju nereikia atsakyti į trečiąjį pagrindą.

43. Vis dėlto, jei Teisingumo Teismas nuspręstų kitaip ir ieškinį dėl panaikinimo pripažintų pagrįstu, siūlyčiau jam grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl esmės.

[9] 1996 m. rugsėjo 17 d. Nutartis *San Marco / Komisija* (C-19/95 P, EU:C:1996:331, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[10] Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio 1 dalis. Žr., pavyzdžiui, 2012 m. gegužės 3 d. Sprendimą *Ispanija / Komisija* (C-24/11 P, EU:C:2012:266, 50 punktas), kuriame Teisingumo Teismas pats priėmė sprendimą, ir 2012 m. birželio 26 d. Sprendimą *Lenkija / Komisija* (C-336/09 P, EU:C:2012:386, 43 punktas), kuriame Teisingumo Teismas grąžino bylą Bendrajam Teismui.

B. Dėl ieškinio priimtinumo

1. Dėl apeliantų argumento dėl faktinių aplinkybių iškraipymo

44. Bendrasis Teismas pripažino ieškovų pirmojoje instancijoje pateiktą ieškinį nepriimtinu, nes, jo manymu, ginčijama priemonė, nebuvo aktas, kurį galima ginčyti pagal SESV 263 straipsnį.

45. Priminsiu, kad, kaip patvirtinta jurisprudencijoje, vykstant SESV 263 straipsnyje reglamentuotam procesui Teisingumo Teismas gali peržiūrėti visus teisiškai privalomus Sąjungos institucijų ir kitų įstaigų aktus[11]. Teisingumo Teismas aktus, kuriuos galima ginčyti, taip pat suprato kaip aktus, kurių teisiniai padariniai yra privalomi ir gali paveikti ieškovo interesus, nes dėl jų akivaizdžiai pasikeičia jo teisinė padėtis[12].

46. Šioje byloje nekvestionuojama tai, kad apeliantai ginčija Europos Parlamento pirmininko per 2020 m. sausio 13 d. posėdį priimtą žodinę priemonę. Bet ginčas labiau susijęs su vertinimu, ar ši priemonė sukėlė teisinių padarinių, t. y. atėmė arba potencialiai galėjo atimti iš apeliantų teisę kalbėti per Parlamento posėdžius.

47. Apeliantų teigimu, nors per 2020 m. sausio 13 d. plenarinį posėdį ši priemonė nesukėlė jokių teisinių padarinių, ji toliau egzistavo ir vykstant vėlesniems Parlamento posėdžiams ir buvo tiesioginė priežastis, dėl kurios iš kai kurių Parlamento narių buvo atimta teisė kalbėti per 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžius.

48. Taigi apeliantai teigia, kad Bendrojo Teismo išvada, jog ginčijama priemonė negali sukelti teisinių padarinių ir dėl to ji nėra aktas, kurį galima ginčyti, buvo pagrįsta neteisingai teisiškai kvalifikuotomis faktinėmis aplinkybėmis.

49. Apeliantų teigimu, Bendrasis Teismas faktines aplinkybes iškraipė dėl to, kad per 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. Parlamento posėdžius įvykusių įvykių nelaikė svarbiais vertinant ginčijamos priemonės pobūdį. Jeigu Bendrasis Teismas būtų atsižvelgęs į šiuos įvykius, būtų padaręs išvadą, kad ginčijama priemonė sukėlė teisinių padarinių, todėl ji yra aktas, kurį galima ginčyti.

50. Taigi, atsižvelgdamas į apeliantų išdėstytus argumentus Teisingumo Teismas turi nuspręsti, ar Bendrasis Teismas suklydo, kai padarė išvadą, kad teisės kalbėti 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžiuose atėmimas iš kai kurių Parlamento narių nebuvo per 2020 m. sausio 13 d. plenarinį posėdį paskelbtos žodinės priemonės pasekmė.

51. Iš pradžių reikia priminti, kad nagrinėjant apeliacinį skundą Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos nustatyti faktines aplinkybes arba iš esmės vertinti įrodymus, kuriais Bendrasis Teismas rėmėsi šioms aplinkybėms patvirtinti[13]. Išimties tvarka Teisingumo Teismas gali peržiūrėti, ar Bendrasis Teismas neiškraipė jam pateiktų faktinių aplinkybių ar įrodymų, tačiau šis iškraipymas turi būti akivaizdus iš bylos medžiagos, neatliekant naujo faktinių aplinkybių ir

[11] 1971 m. kovo 31 d., Sprendimas *Komisija / Taryba* (22/70, EU:C:1971:32, 42 punktas).

[12] Ši apibrėžtis vartojama Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, pradedant 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimu *IBM / Komisija* (60/81, EU:C:1981:264, 9 punktas). Taip pat žr. 2003 m. sausio 15 d. Sprendimą *Philip Morris International / Komisija* (T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ir T-272/01, EU:T:2003:6, 77 punktas); 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimą *Reynolds Tobacco ir kt. / Komisija* (C-131/03 P, EU:C:2006:541, 54 punktas); 2019 m. sausio 31 d. Sprendimą *International Management Group / Komisija* (C-183/17 P ir C-184/17 P, EU:C:2019:78, 51 punktas); 2021 m. sausio 21 d. Sprendimą *Vokietija / Esso Raffinage* (C-471/18 P, EU:C:2021:48, 63 punktas); ir 2021 m. gegužės 6 d. Sprendimą *ABLV Bank ir kt. / ECB* (C-551/19 P ir C-552/19 P, EU:C:2021:369, 39 punktas).

[13] Žr., pavyzdžiui, 2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimą *Komisija / Deutsche Post* (C-399/08 P, EU:C:2010:481, 63 punktas).

įrodymų vertinimo [14]. Be to, šalis, teigianti, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, privalo tiksliai nurodyti, kokias, taip pat įrodyti nagrinėjimo klaidas, dėl kurių Bendrasis Teismas, atlikdamas vertinimą, šitaip iškraipė faktines aplinkybes [15].

52. Atsižvelgiant į tai man neatrodo, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai iškraipė faktines aplinkybes, kaip jos nurodytos Teisingumo Teismui pateiktoje byloje ir skundžiamame sprendime.

53. Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 3, 19 ir 29 punktų, Bendrasis Teismas žinojo, kad apeliantai rėmėsi 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžiais. Vis dėlto, nors akivaizdu, kad Bendrasis Teismas, priėmė Parlamento pateiktą paaiškinimą ir padarė išvadą, jog teisės kalbėti tuose posėdžiuose atėmimas ir ginčijama priemonė nebuvo susiję, deja, to tinkamai nepaaiškino [16].

54. Šiuo aspektu, net jei ginčijama priemonė ir toliau egzistavo per vėlesnius Parlamento posėdžius, ji skyrėsi nuo priemonės, kuria iš kai kurių Parlamento narių buvo atimta teisė kalbėti. Dėl to Bendrasis Teismas atskirai vertino, ar ginčijama priemonė sukėlė teisinius padarinius, nesusijusius su Parlamento vidaus darbo organizavimu (skundžiamo sprendimo 37 ir paskesni punktai). Jis padarė išvadą, kad ši priemonė atitinka Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalį, todėl turėjo poveikį tik šios institucijos darbo organizavimui.

55. Kaip paaiškinsiu toliau, manau [17], kad Bendrasis Teismas suklydo, nes supainiojo esminį klausimą (ginčijamos priemonės atitiktis Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 daliai) su procedūriniu priimtinumo klausimu. Vis dėlto šis teismas nepadarė jokio akivaizdaus faktinių aplinkybių iškraipymo dėl to, kad neatsižvelgė į 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžius, kaip teigia apeliantai. Jis atsižvelgė į šių posėdžių įvykius, tačiau juos kvalifikavo remdamasis atsakovo, o ne ieškovų pirmojoje instancijoje pateiktais argumentais. Kitaip tariant, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Parlamento pateiktas argumentas yra įtikinamesnis nei tas, kurį ieškovai pateikė pirmosios instancijos teisme. Taigi Bendrasis Teismas nei neatsižvelgė į tam tikrus faktines aplinkybes, nei jas klaidingai teisiškai kvalifikavo.

56. Taigi argumentas, kad Bendrasis Teismas savo sprendimą grindė iškraipytomis faktinėmis aplinkybėmis, turi būti atmestas.

57. Kadangi tai buvo vienintelis argumentas, kurį apeliantai nurodė grįsdami savo pirmąjį ir antrąjį pagrindus, vien tuo remdamasis Teisingumo Teismas galėtų atmesti apeliacinį skundą.

58. Vis dėlto likusioje šios išvados dalyje paaiškinsiu kodėl, mano nuomone, Bendrojo Teismo išvada dėl nepriimtinumo buvo teisinga, tačiau ne motyvai, kuriais remiantis buvo padaryta išvada.

2. Kodėl šioje byloje pateiktas ieškinys dėl panaikinimo buvo nepriimtinas?

a) Kur Bendrasis Teismas padarė motyvavimo klaidą?

59. Bendrojo Teismo motyvais iš esmės buvo siekiama parodyti, kad nagrinėjama priemonė nebuvo aktas, kurį galima ginčyti, nes ji neviršijo Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies taikymo srities. Tai reiškia, kad tai buvo Parlamento darbo organizavimo

[14] Šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 29 d., Sprendimą *Komisija / ANKO* (C-78/14 P, EU:C:2015:732, 54 punktas).

[15] Žr. 2022 m. lapkričio 10 d. Sprendimą *Komisija / Valencia Club de Fútbol* (C-211/20 P, EU:C:2022:862, 55 punktas).

[16] Žr. skundžiamo sprendimo 38 punktą.

[17] Žr. IV.B.2.(a) skirsnį.

vidaus priemonė, todėl ji buvo aktas kurio negalima ginčyti (žr. visų pirma skundžiamo sprendimo 52 punktą). Todėl Bendrasis Teismas atsakė į esminį klausimą – kad ginčijama priemonė buvo tinkamai grindžiama Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalimi, ir pripažino ieškinį nepriimtinu.

60. Mano nuomone, bet kokios pastangos formaliai atskirti institucijos vidaus darbo organizavimo priemones, kurių negalima ginčyti, nuo priemonių, sukeliančių ar turinčių sukelti teisinius padarinius trečiųjų šalių atžvilgiu, kurias galima ginčyti, yra klaidinančios.

61. Manau, vienintelis svarbus klausimas – ar priemonė gali paveikti subjektų teises ir pareigas, kurios kyla iš Sąjungos teisės. Tik jei priemonė neturi tokių padarinių, ji gali būti laikoma paprasčiausia vidaus priemone. Todėl būtina nagrinėti ne tai, ar priemonė yra vidinė, bet veikiau tai, ar ji gali paveikti asmens teises.

62. Bendrojo Teismo nurodyta jurisprudencija [18] iš esmės patvirtina šią poziciją. Pagal tuose sprendimuose Teisingumo Teismo taikytą metodiką nereikalaujama ištirti, ar priemonė yra vidinė, nors Teisingumo Teismas galiausiai padarė išvadą, kad tam tikros tose bylose nagrinėjamos priemonės buvo vidinio pobūdžio. Tuose sprendimuose Teisingumo Teismas nustatė, kad konkrečiais atvejais, kai priemonės buvo skirtos Parlamento darbui organizuoti, jos *tuo pačiu metu* neturėjo įtakos trečiųjų šalių teisėms. Todėl Teisingumo Teismas atsisakė jas peržiūrėti.

63. Norėčiau tai iliustruoti Bendrojo Teismo nurodytu Sprendimu *Weber / Parlamentas*. Šiuo atveju Teisingumo Teismas konstatavo, kad priemonės, kurių teisminė kontrolė negalima, yra tos, „kurios arba nesukelia teisinių padarinių, arba jų sukelia tik Parlamento viduje organizuojant jo darbą ir kurioms taikomos Parlamento darbo tvarkos taisyklėse nustatytos peržiūros procedūros“ [19].

64. Be to, Teisingumo Teismas konstatavo, kad „taisyklės dėl išmokos Parlamento nariams pasibaigus kadencijai ir individualios šių taisyklių taikymo priemonės sukelia teisinių padarinių, kurie peržengia šios institucijos vidaus darbo organizavimo ribas, *nes turi įtakos* Parlamento narių *turtinei padėčiai*“ [20].

65. Kitaip tariant, taisyklės šioje byloje neabejotinai buvo vidaus darbo organizavimo priemonės. Vis dėlto jos galėjo būti ginčijamos, nes turėjo įtakos pagal Sąjungos teisę suteikiamoms Parlamento nario teisėms.

[18] Skundžiamo sprendimo 33 punktas. Šiuo atveju Bendrasis Teismas remiasi 1986 m. birželio 4 d. Nutartimi *Groupe des droites européennes / Parlamentas* (78/85, EU:C:1986:227, 11 punktas); 1990 m. gegužės 22 d. Nutartimi *Blot ir Front national / Parlamentas* (C-68/90, EU:C:1990:222, 11 punktas) ir 1993 m. kovo 23 d. Sprendimu *Weber / Parlamentas* (C-314/91, EU:C:1993:109, 9 punktas).

[19] 1993 m. kovo 23 d. Sprendimas *Weber / Parlamentas* (C-314/91, EU:C:1993:109, 10 punktas).

[20] Ten pat, 11 punktas, išskirta mano. Priešingai, pavyzdžiui, 1988 m. rugsėjo 22 d. Sprendime *Prancūzija / Parlamentas* (358/85 ir 51/86, EU:C:1988:431, 17 punktas) Teisingumo Teismas konstatavo, kad Parlamento sprendimas surengti skubias diskusijas nesukėlė padarinių, viršijančių jo vidinę struktūrą.

66. Siekdamas pagrįsti savo poziciją, kad aptariama priemonė nėra tas aktas, kurį galima ginčyti, dėl jos vidinio pobūdžio, kaip buvo paaiškinta šios išvados 59 punkte, skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas be reikalo ėmėsi nagrinėti esminius klausimus [21], kad galiausiai atmestų ieškinį tik dėl procedūrinių priežasčių. Nors sprendžiant dėl priimtinumo ne visada įmanoma išvengti visų turinio aspektų [22], šioje byloje tai nebuvo būtina.

67. Norėdamas priimti sprendimą dėl priimtinumo šioje byloje, Bendrasis Teismas turėjo sutelkti dėmesį tik į tai, ar ginčijama priemonė galėjo sukelti teisinių padarinių, t. y. atimti teisę kalbėti, kaip teigia apeliantai.

68. Taikydamas jurisprudenciją, kurioje apibrėžtas aktas, kurį galima ginčyti (žr. 45 punktą), Bendrasis Teismas būtų padaręs tą pačią išvadą – kad ginčijama priemonė nesukelia teisinių padarinių, kurie pakeistų ieškovų teisinę padėtį – nereikalaujant nagrinėti reikalavimų iš esmės. Kai ieškinys atmetamas kaip nepriimtinas, Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinio iš esmės, kaip nagrinėjamu atveju jis tai padarė [23].

69. Vis dėlto Bendrojo Teismo padaryta motyvavimo klaida neturėtų lemti skundžiamo sprendimo panaikinimo. Teisingumo Teismas yra nustatęs, kad tai nėra būtina, kai šio sprendimo rezoliucinė dalis išlieka pagrįsta [24]. Manau, kad šiuo atveju taip ir yra.

70. Lieka klausimas dėl to, kokiais motyvais, kuriais remiantis daroma ta pati išvada dėl nepriimtinumo, turėtų būti pakeisti Bendrojo Teismo motyvai skundžiamame sprendime.

b) Kaip šioje byloje argumentuoti priimtinumą?

71. Mano nuomone, pirmiausia reikia paklausti, kokios rūšies aktas yra ginčijama priemonė. Iš neginčijamų bylos faktinių aplinkybių matyti, kad tai buvo žodinis nurodymas nuimti nuo darbo stalo vėliavėles, nes jų demonstravimas prieštaravo Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 daliai. Ši nuostata yra savaiminio vykdymo – draudžia demonstruoti reklamjuostes per Parlamento posėdžius; pagal ją nereikalaujama jokių įgyvendinimo priemonių. Todėl, mano nuomone, ginčijama priemonė turėtų būti kvalifikuojama kaip Parlamento pirmininko pateiktas Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies išaiškinimas, pagal kurį nagrinėjamas draudimas taikomas nacionalinėms vėliavoms.

72. Vis dėlto atrodo, kad apeliantai nesutinka su tokiu išaiškinimu. Jie mano, kad Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalis nedraudžia ant darbo stalo statyti nacionalinių vėliavėlių. Todėl apeliantai nusprendė užginčyti šį išaiškinimą, teigdami, kad jis turėjo įtakos jų teisei kalbėti Parlamento posėdžiuose. Mano manymu, šis reikalavimas sudaro Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos, dėl kurios dabar pateiktas apeliacinis skundas, dalį. Šio teismo tik prašyta

[21] Pavyzdžiui: ar Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalis galėjo būti ginčijamos priemonės teisinis pagrindas, koks yra šios taisyklės tikslas, arba ar sąvoka „reklamjuostė“ apima nacionalines vėliavėles. Šiuo klausimu žr. šios išvados 15–18 punktus.

[22] Teisingumo Teismas patvirtino, kad siekiant nustatyti, ar ginčijama priemonė sukelia privalomus teisinius padarinius, kad būtų galima nustatyti, ar ją reikia ginčyti, būtina išnagrinėti jos esmę. 1990 m. spalio 9 d., Sprendimas *Prancūzija / Komisija* (C-366/88, EU:C:1990:348, 11 punktas).

[23] Bendrojo Teismo atlikta esmės analizė sukėlė papildomos painiavos šiame apeliaciniame procese Teisingumo Teisme, nes apeliantai argumentais, susijusiais su trečiuoju apeliacinio skundo pagrindu, atsako į tam tikras Bendrojo Teismo išvadas dėl bylos esmės. Tačiau tai daroma ne siekiant užginčyti sprendimą dėl priimtinumo, o veikiau pasiūlyti argumentus, kad Bendrasis Teismas išspręstų bylą iš esmės. Žr. šios išvados 42 punktą.

[24] 2012 m. vasario 15 d. Nutartis *Internationaler Hilfsfonds / Komisija* (C-208/11 P, nepaskelbta, EU:C:2012:76, 35 punktas); 2013 m. rugsėjo 5 d. Nutartis *Client Earth / Taryba* (C-573/11 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2013:564, 23 ir 24 punktai) ir 2021 m. vasario 4 d. Nutartis *Pilatus Bank / ECB* (C-701/19 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2021:99, 38 punktas).

atsakyti, ar ginčijama priemonė iš tiesų gali turėti įtakos Parlamento narių teisei kalbėti per Parlamento posėdžius. Jei taip, priemonę būtų galima ginčyti (ir tik tada Bendrasis Teismas turėtų nagrinėti esminius klausimus). Priešingu atveju ši priemonė negalėtų būti ginčijama, byla baigta.

73. Ar galima nuspręsti, ar ginčijama priemonė pati savaime gali atimti iš Parlamento narių teisę kalbėti, nenagrinėjant klausimo dėl teisingo Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies aiškinimo? Mano nuomone, tai yra įmanoma ir matoma tiek iš ieškinio dėl panaikinimo tikslo, tiek iš jurisprudencijos, kurioje apibrėžta „akto, kurį galima ginčyti“ sąvoka.

74. Ieškinių dėl panaikinimo pagrindimas gali būti kildinamas iš *Les Verts*[25]. Teisinės valstybės principo, kaip vienos iš esminių vertybių, kuriomis grindžiama Sąjungos teisinė tvarka ir kuriomis rėmėsi Teisingumo Teismas šiame sprendime, esmė yra tokia, kad kiekvienas asmuo, manantis, kad Sąjungos institucija ar įstaiga pažeidė jo teises, susijusias su Sąjungos teise, turi turėti galimybę kreiptis į teismą.

75. Kartu Teisingumo Teismas, kaip jau minėta (šios išvados 45 punktas ir jame cituota jurisprudencija), apibrėžė „akto, kurį galima ginčyti“ sąvoką: tai aktas, kuris gali paveikti ieškovo interesus ir iš esmės pakeisti jo teisinę padėtį[26]. Nors neketinu kritikuoti šios jurisprudencijos[27], jos taikymas šioje byloje leidžia daryti išvadą, kad ginčijama priemonė pati savaime nesukėlė ir negalėjo sukelti Parlamento narių teisinės padėties pasikeitimo taip, kad iš jų būtų atimta teisė kalbėti. Kad tai įvyktų, reikia kitos priemonės, kurios turi imtis posėdžiui pirmininkaujantis asmuo.

76. Apeliantai teigia, kad ginčijama priemonė gali iš jų atimti teisę kalbėti kaip Parlamento nariams. Manau, kad tokiu atveju šią priemonę reikėtų kvalifikuoti kaip aktą, kurį galima ginčyti. Bet ar ginčijama priemonė atėmė iš Parlamento narių teisę kalbėti? Ši teisė buvo atimta 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. Parlamento pirmininko pavaduotojų veiksmais, kai šie įsakė išjungti dviejų Parlamento narių mikrofonus per du skirtingus posėdžius.

77. Šalys nesutaria, ar draudimas ant darbo stalo statyti vėliavėles buvo (vienintelė) šių pirmininko pavaduotojų sprendimų priežastis. Vis dėlto, net jei tai buvo vienintelis tokių sprendimų motyvas, šie sprendimai priklausė nuo pirmininkaujančių pirmininko pavaduotojų diskrecijos, kuria jie pasinaudojo per 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžius. Tai taikoma ir bet kokiam galimam teisės kalbėti atėmimui ateityje, kuris nėra savaiminė nacionalinių vėliavėlių turėjimo ant darbo stalo pasekmė.

78. Vadinasi, ginčijama priemonė nereiškė savaiminio teisės kalbėti atėmimo. Šis atėmimas priklausė nuo Parlamento posėdžiui pirmininkaujančio asmens pasirinkimo. Todėl būtent 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. Parlamento pirmininko pavaduotojų priemonės tiesiogiai paveikė tam tikrų Parlamento narių teisę kalbėti.

[25] 1986 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Les Verts / Parlamentas* (294/83, EU:C:1986:166).

[26] Šios jurisprudencijos ištakos – 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendime *IBM / Komisija* (60/81, EU:C:1981:264), jame Teisingumo Teismas nagrinėjo klausimą, ar aktas sukelia teisinių padarinių ieškovui, o ne apskritai, kaip buvo daroma ankstesnėse bylose. Šiuo klausimu žr. jurisprudencijos aprašymą generalinės advokatės E. Sharpston išvadoje, pateiktoje byloje *Reynolds Tobacco ir kt. / Komisija* (C-131/03 P, EU:C:2006:228, 101–103 punktai).

[27] A. Arnull teigia, kad teisės akto ginčijimas neturėtų priklausyti nuo ieškovo nurodytų aplinkybių, o turėtų būti susijęs su teisės pareikšti ieškinį klausimu. A. Arnull „When is an act not an act?“, *European Law Review*, 32 t. 1 d., 2007, 1, p. 2. Vadovaudamasis tokia nuomone, kuriai aš asmeniškai pritariu, Bendrasis Teismas galėjo pripažinti ieškinį nepriimtinu, remdamasis tuo, kad ieškovai neturi teisės jo pareikšti, nes ginčijamas aktas su jais tiesiogiai nesusijęs.

79. Taigi negalima daryti išvados, kad dėl ginčijamos priemonės akivaizdžiai pasikeitė apeliantų teisinė padėtis, nes ji paveikė jų įgaliojimų vykdymą.

80. Be to, iš apeliantų nebuvo atimtos teisių gynimo priemonės, kuriomis naudojantis buvo galima skųsti priemones, kuriomis iš jų atimta teisė kalbėti.

81. Parlamento nariai galėjo pareikšti ieškinius dėl priemonių, kurių pirmininko pavaduotojai ėmėsi per 2020 m. sausio 29 d. ir 30 d. posėdžius, panaikinimo. Šiuo atveju jie taip pat būtų galėję remtis tuo, kad Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies išaiškinimas, pateiktas ginčijamoje priemonėje, buvo negaliojantis, jei šis išaiškinimas būtų motyvavęs vėlesnes priemones, kurias jie būtų ginčiję.

82. Šis apeliacinis skundas galėjo būti kitokio pobūdžio, jei apeliantai būtų rėmęsi saviraiškos laisve, o ne teise kalbėti per Parlamento posėdžius. Ginčijama priemonė, kaip įrodyta, nebuvo tiesioginė tariamo pastarosios teisės pažeidimo priežastis. Vis dėlto analizė galėjo lemti kitokią išvadą, jei apeliantai būtų teigę, kad ginčijama priemonė neproporcingai pažeidė jų saviraiškos laisvę, suprantamą kaip teisė demonstruoti nacionalinę vėliavėlę ant darbo stalo. Toks teiginys iš tiesų reikštų, kad jie ginčija Parlamento darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 3 dalies, kaip ją išaiškino Parlamento pirmininkas, galiojimą.

83. Vis dėlto atsižvelgiant į šiame apeliaciniame skunde pateiktus argumentus tokia analizė peržengtų šio skundo ribas.

V. Išvada

84. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismui siūlau:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliantų bylinėjimosi išlaidas.